

ARKKITEHTISUUNNITTELUN TEHTÄVÄLUETTELO ARK12

OHJEET
toukokuu 2013
1 (20)
korvaa RT 10-10576
LVI 03-10240
KH X4-00203

ARK12

TEHTÄVÄLUETTELOKSEN TARKOITUS JA KÄYTTÖ

Tämä tehtäväluettelo on tarkoitettu talonrakennusta koskevan arkkitehtisuunnittelun tehtävien sisällön ja laajuuden määrittelyyn. Luettelo mahdollistaa hankekohtaisen arkkitehtisuunnittelun tehtävien suorittajien valinnan. Luettelo on tarkoitettu käytettäväksi kaikenlaisissa kohteissa kaikkien hankinta- ja palkkiomuotojen kanssa.

Tehtäväluetteloa käytetään suunnittelijan tehtävälaajuuden määrittelyssä, suunnittelukokonaisuuden hallinnassa sekä osana suunnittelun laadunvarmistusta. Tehtäväluettelo liitetään suunnittelusopimukseen.

TEHTÄVÄLUETTELOKSEN SISÄLTÖ

Tehtäväluettelo sisältää tavanomaisen talorakennushankkeen arkkitehtisuunnittelun tehtävät ja niiden tulokset. Tarvittavat tehtävät ja niiden suorittajat määritellään hankekohtaisesti. Tehtävät on luokiteltu suunnittelun hankinnan kannalta luonteviin kokonaisuuksiin, joita voidaan tarvittaessa täydentää asiantuntijatehtäväluetteloissa määritellyillä tehtävillä. Tehtäväräjäys muuhun rakennussuunnitteluun perustuu vastaaviin tehtäväluetteluihin GEO12, RAK12, SIS12 ja TATE12, ellei suunnittelusopimuksessa ole toisin sovittu.

HANKKEEN TEHTÄVÄKOKONAISUUDET

Tarveselvityksessä perustellaan tilahankinnan tarpeellisuus tai olemassa olevan tilan muutostarve, kuvataan alustavasti tarvittavat tilat ja niille asetettavat vaatimukset, tutkitaan vaihtoehtoiset käyttömahdollisuudet sekä arvioidaan eri ratkaisujen edullisuus.

> Hankepäätös

Hankesuunnittelussa asetetaan rakennushankkeelle täsmälliset laajuutta, toimivuutta, laatua, kustannuksia, ajoitusta ja ylläpitoa koskevat tavoitteet. Hankesuunnittelun tuloksena syntyy hankesuunnitelma, joka muodostuu projektiohjelmasta ja hankeohjelmasta. Valmisteluun kuuluu tarvittavien selvitysten teettäminen ja toteutusmuodon alustava määrittäminen.

> Investointipäätös

Suunnittelun valmistelussa organisoidaan suunnittelu, pidetään mahdolliset suunnittelukilpailut, käydään tarvittavat neuvottelut, valitaan suunnittelijat ja tehdään suunnittelusopimukset.

> Suunnittelupäätös (Suunnittelun käynnistäminen)

Ehdotussuunnittelussa laaditaan vaihtoehtoiset suunnitteluratkaisut asetettujen tavoitteiden täyttämiseksi.

> Valittu ehdotussuunnitelma

Yleissuunnittelussa ehdotussuunnitelma kehitetään toteutuskelpoiseksi yleissuunnitelmaksi. Yleissuunnitelma kohdistuu sekä rakennuksen kiinteään perusosaan että muuntuvien tila-alueiden suunnitteluun. Yleissuunnitelma voi sisältää erilaisia vaihtoehtoja tilaratkaisuiksi.

> Hyväksytty yleissuunnitelma ja pääpiirustukset

Konsulttisopimukseen liitettävästä tehtäväluettelosta poistetaan kohdat, jotka eivät sovellu tai sisälly toimeksiantoon, esim. yliviivaamalla. Erikseen tilattavat tehtävät (E) on sovitettava aina erikseen.

SUUNNITTELIJAN JA TILAAJAN TYÖNJAKO

Suunnittelija huolehtii suunnittelemiensa ratkaisujen oikeellisuudesta niiden kestävyys-, toiminnallisuuden ja toteutettavuuden suhteen. Suunnittelun tilaaja huolehtii lähtötietojen hankkimisesta, suunnitteluryhmän kokoamisesta, muiden suunnittelualojen suunnitelmien hankkimisesta sekä suunnittelututusta, joka on rajattu toimeksiannon ulkopuolelle.

Tehtäväluetteloissa käytettyjen merkkien selitykset:

K = korjaushankkeeseen sisältyvä tehtävä

T = tilaajalle kuuluva tehtävä/päätös

E = erikseen tilattava tehtävä

Muistio voidaan tarvittaessa korvata kokouspöytäkirjamerkinnällä tai muulla kirjauksella.

Rakennuslupatehtävissä selvitetään hankkeen edellyttämät lupamenettelyt, varmistetaan suunnittelijoiden kelpoisuus ja pääpiirustusten hyväksyttävyyttä sekä laaditaan lupahakemus tarvittavine asiakirjoina.

> Rakennuslupa

Toteutussuunnittelussa yleissuunnitelma kehitetään rakentamisen ja hankinnan edellyttämiksi mitoitetuiksi suunnitelmiksi ja tuotemäärittelyiksi. Toteutussuunnitteluun sisältyy tuote- ja järjestelmäosuussuunnittelu.

> Hyväksytyt toteutussuunnitelmat

Rakentamisen valmistelussa organisoidaan rakentaminen, kilpailutetaan rakentamistehtävät, käydään sopimusneuvottelut ja tehdään urakka- ja hankintasopimukset.

> Rakentamispäätös

Rakentamisessa varmistetaan sopimuksenmukainen toteutus, tavoitteet täyttävä lopputulos sekä tarvittavat käyttö- ja ylläpitovalmiudet. Rakennuksen valmistuminen todetaan vastaanotossa.

> Vastaanottopäätös

Käyttöönnotossa varmistetaan järjestelmien toiminta ja annetaan käytön opastus.

> Rakennuksen käyttöön ottaminen

Takuuajana seurataan rakennuksen toimivuutta, tehdään takuuaian säädöt, pidetään tarvittavat tarkastukset ja korjataan mahdolliset puutteet.

A TARVESELVITYS

Tarveselvityksessä perustellaan tilahankinnan tarpeellisuus tai olemassa olevan tilan muutostarve, kuvataan alustavasti tarvittavat tilat ja niille asetettavat vaatimukset, tutkitaan vaihtoehtoiset käyttömahdollisuudet sekä arvioidaan eri ratkaisujen edullisuus.

Tarveselvitysvaiheessa arkkitehdin tehtävänä on hankeosapuolien välisillä neuvotteluilla pyrkiä kartoittamaan mahdollisia uusia ratkaisuja.

Arkkitehti selvittää hankkeen toteuttamisen kannalta sen arkkitehtoniset ja toiminnalliset tavoitteet yhdistämällä erilaisia yleisiä, esimerkiksi lainsäädännöstä ym. johtuvia tavoitteita käyttäjien ja omistajan tavoitteisiin ja muokkaa tavoitteista yhteenvedon, joka sisältää jatkotyöskentelyä varten tarvittavat tiedot.

Tarveselvitysvaiheen lopputuloksena syntyneessä aineistossa kuvataan tavoitteita erikseen käyttäjien ja omistajan näkökannalta. Käyttäjien tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi tilojen toimivuuteen ja siihen mielikuvaan, jonka käyttäjä haluaa tiloillaan luoda, ja omistajan vastaavasti tilojen arvoon ja haluttavuuteen. Yhteiset tavoitteet kuvaavat hankkeen rakennuspaikkavaihtoehtojen kaavallista ja toiminnallista kelpoisuutta sekä juridista ja teknistä rakennettavuutta.

Vaiheen tuloksena syntyy hyväksytty tarveselvitys ja hankepääätös.

Tunnus	Valinta	Tehtävät	Tulos
A 1		Edellytysten toteaminen	
		Tarve olemassa	
		Pätevä henkilöstö käytössä	
		Tarvittavat sopimukset allekirjoitettu	
		Osapuolten vastuiden edellyttämä määräysvalta todettu	
A 2		Valmistelu	
A 3		Käynnistäminen	
A 4		Suoritus	
A 4.1		Käyttäjän tilantarpeen asettamat tavoitteet	
	☐ E	Määritellään arkkitehtoniset tavoitteet suhteessa käyttäjän tavoitteisiin	Muistio
	☐ E	Määritellään toiminnalliset tavoitteet suhteessa käyttäjän tavoitteisiin	Muistio
	☐ E	Tehdään käyttäjän strategiavaihtoehtojen tai kehitysennusteiden mukainen selvitys tila- ja työympäristöstrategiasta	Muistio/selvitys
	☐ E	Kuvataan käyttäjän strategiavaihtoehtojen tai kehitysennusteiden tilantarpeet	Muistio
	☐ E	Tehdään esitys käyttäjän tilanhankintavaihtoehdoksi	Muistio (erikseen sovit- tavat liitesuunnitelmat kohta D)
A 4.2		Omistajan (liike)toiminnan asettamat tavoitteet	
	☐ E	Tehdään omistajan strategiavaihtoehtojen tai kehitysennusteiden mukainen selvitys tila- ja työympäristöstrategiasta	Muistio/selvitys
	☐ E	Määritellään arkkitehtoniset tavoitteet suhteessa omistajan tavoitteisiin	Muistio
	☐ E	Määritellään toiminnalliset tavoitteet suhteessa omistajan tavoitteisiin	Muistio
	☐ E	Kuvataan omistajan strategiavaihtoehtojen tai kehitysennusteiden tilantarpeet	Muistio
	☐ E	Tehdään esitys omistajan tilanhankintavaihtoehdoksi	Muistio (erikseen sovit- tavat liitesuunnitelmat kohta D)
	☐ K/E	Tehdään olevien kiinteistöjen arkkitehtoninen arvio.	
A 4.3		Tilanhankinnan (ympäristön) asettamat tavoitteet	
	☐ E	Yhdistetään käyttäjän ja omistajan tilantarpeet kuvaukseksi hankkeen tilantarpeista	Muistio
	☐ E	Määritellään arkkitehtoniset tavoitteet tilantarpeille	Muistio
	☐ E	Määritellään sijainnille, rakennuspaikalle ja rakennukselle asetettavat tavoitteet ja rajoitukset	Muistio
	☐ E	Määritellään kestävän rakentamisen tavoitteet tilantarpeelle	Muistio
	☐ E	Selvitetään toimintojen laajentamis-/karsimismahdollisuudet	Muistio
	☐ E	Selvitetään ja vertaillaan tilanhankintavaihtoehdot	Muistio
	☐ E	Annetaan asiantuntija-apua mitoitusperusteiden määrittämiseksi	Osallistuminen
	☐ E	Selvitetään ja vertaillaan rakennuspaikkavaihtoehtojen kaavalliset ja toiminnalliset kelpoisuudet sekä juridinen ja tekninen rakennettavuus	Muistio
	☐ K/E	Määritellään olevien tilojen soveltuvuus käyttäjän ja tilaajan tavoitteisiin	Muistio (erikseen sovit- tavat liitesuunnitelmat kohta D)

☐	K/E	Inventoidaan olevat tilat suhteessa käyttäjän ja tilaajan tavoitteisiin	Selostus, merkinnät piirustuksiin
☐	K/E	Selvitetään olevien tilojen käytön tehostamismahdollisuudet	Muistio (erikseen sovit- tavat liitesuunnitelmat kohta D)
☐	K/E	Määritellään korjaustavoitteet	Muistio, merkinnät piirustuksiin
☐	K/E	Määritellään alustavasti korjausten vaikutukset rakenteisiin ja taloteknisiin järjestelmiin	Yhteistyömuistio, raja- pinnat
☐	K/E	Laaditaan tarvittavat ehdotussuunnitelmat (ks. kohdan D tehtävät)	Erikseen sovittavat liitesuunnitelmat
A 4.4 Hankepäätöksen valmisteleminen			
☐	E	Valmistellaan arkkitehdin esitys hankepäätökseen	Muistio
☐	E	Laaditaan tarveselvitykseen liittyvät ehdotussuunnitelmat (ks. kohdan C tehtävät)	Ehdotussuunnitelmat
☐	E	Laaditaan ympäristövaikutusanalyysi	Muistio
☐	E	Selvitetään hankkeen lupaedellytykset	Muistio
☐	E	Kootaan tarveselvitysasiakirjat sekä valmistellaan ja esitellään päätösesitys	Muistio
A 5 Suorituksen sopimuksenmukaisuuden toteaminen			
		Hankitaan tarveselvitysasiakirjoille kirjallinen hyväksyntä	Muistio
Tulos		Tarveselvitys ja hankepäätös	

B HANKESUUNNITTELU

Hankesuunnittelussa asetetaan rakennushankkeelle täsmälliset laajuutta, toimivuutta, laatua, kustannuksia, ajoitusta ja ylläpitoa koskevat tavoitteet. Hankesuunnittelun tuloksena syntyy hankesuunnitelma, joka muodostuu projektiohjelmasta ja hankeohjelmasta. Valmisteluun kuuluu tarvittavien selvitysten teettäminen ja toteutusmuodon alustava määrittäminen.

Hankesuunnittelu perustuu sekä tarve- että hankeselvitykseen. Siinä selvitetään ja arvioidaan tarvittavalla tarkkuudella hankkeen vaihtoehtoiset toteuttamismahdollisuudet ja -tavat. Lopputuotteelle asetetut laajuus-, laatu- ja aikataulutavoitteet kiinnittävät hankkeen budjetin (tavoitehinta). Myöhemmin teetetävät suunnitelmat (ehdotus- ja yleissuunnitelmat) määrittävät suunnitteluratkaisun kustannusvaikutuksen (suunnitelmista laskettu kustannusarvio) ja toteuttamisajankohta määrittää suhdanteiden vaikutuksen (urakkatarjoukset). Tulokset kootaan hankesuunnitelmaraportiksi (hankesuunnitelma). Hankesuunnitelman pohjalta tehdään investointipäätös. Hankesuunnitelman (irralisena) liitteenä voi olla prosessisuunnitelmia ja, varsinkin korjausrakentamisen hankkeissa, ehdotus-, yleis- tai toteutussuunnitelmia riippuen siitä, kuinka tarkka hankesuunnittelu on.

Hankesuunnittelu jakautuu kahteen vaiheeseen, joista ensimmäistä kutsutaan hankeselvitykseksi ja toista hankesuunnitelmaksi. Hankeselvitysvaiheessa arkkitehti selvittää hankkeen mahdollisuuksia ja ehdottaa uusia ratkaisuja keskittyen vaihtoehtoisin toimintojen sijoitus- ja rakennuspaikkaselvityksiin. Hankesuunnitteluvaiheessa arkkitehti selvittää yleisellä tasolla tilat ja niiden yhteystarpeet sekä esittää uusia ratkaisuja. Hankesuunnitelman ei tule antaa mielikuvaa tulevasta rakennuksesta. Hankesuunnittelussa luodaan rakennushankkeeseen ryhtyvälle päätöksenteon perusteet ja kaikille suunnittelijoille tavoitteet, joihin suunnittelua verrataan koko suunnittelun ajan. Korjausrakentamiskohteissa hankesuunnitelman liitteenä voi olla ehdotussuunnitelmia.

Vaiheen tuloksena syntyy hyväksytty hankesuunnitelma ja investointipäätös.

Tunnus	Valinta	Tehtävät	Tulos
B 1		Edellytysten toteaminen	Muistio
		Tarveselvitys olemassa tai tekeillä	
		Hankepäätös olemassa	
		Pätevä henkilöstö käytössä	
		Tarvittavat sopimukset allekirjoitettu	
		Osapuolten vastuiden edellyttämä määräysvalta todettu	
B 2		Valmistelu	
B 3		Käynnistäminen	
B 4		Suoritus	
B 4.1		Rakentamismahdollisuuksien selvitys	
	☐ E	Selvitetään tarjolla olevien rakennuspaikkojen soveltuvuus hankepäätöksen toteuttamiseksi	Muistio, mahd. karttaliitteet
	☐ E	Laaditaan rakennuspaikan alueidenkäytön kuvaus	Selostus, asemapiirros
	☐ E	Esitetään arkkitehdin asiantuntijalausunto valitusta rakennuspaikasta	Muistio
	☐ K/E	Selvitetään olevien tilojen käyttö- ja korjausmahdollisuudet	Muistio, liitepiirustukset
	☐ K/E	Selvitetään rakennuksen teknisen korjattavuuden ja muutettavuuden ominaisuuksia	Muistio
	☐ K/E	Selvitetään vaihtoehtoiset korjaus- ja muutosmenetelmät	
	☐ K/E	Järjestetään arkistomateriaalin hankinta	
	☐ K/E	Kootaan arkistomateriaali suunnitelma- ja ylläpitotiedoista	
	☐ K/E	Organisoidaan ja teetetään kuntotutkimus ja kokeet	
	☐ K/E	Arvioidaan korjausrakentamisen mahdollisuuksia	Muistio
	☐ K/E	Esitys rakennuspaikan rakentamiskelpoisuudesta	Muistio
B 4.2		Rakennuspaikan lupamenettelyt	
	☐ E	Selvitetään ympäristövaikutukset	Muistio
	☐ E	Selvitetään tarvittavat viranomaistoimet ja -luvut	Muistio
B 4.3		Omistamisen, käytön ja ylläpidon asettamat tavoitteet	
B 4.3.1		Toiminnan asettamat tavoitteet	
	☐ E	Arvioidaan tarveselvityksen toiminnalle asetetut tavoitteet alueen ja ympäristön suunnittelun kannalta	Huonetilaohjelma, tilakaaviot
	☐ E	Arvioidaan tarveselvityksen toiminnalle asetetut tavoitteet alueen suunnittelun kannalta	Tilakaaviot
B 4.3.2		Omistajan asettamat tavoitteet	
	☐ E	Arvioidaan ja kirjataan omistajan asettamat tavoitteet	Suunnitteluohje
B 4.3.3		Käyttäjän asettamat tavoitteet	
	☐ E	Arvioidaan ja kirjataan käyttäjän asettamat tavoitteet	Suunnitteluohje

B 4.3.4 Kiinteistönpidon asettamat tavoitteet		
☐	E Arvioidaan ja kirjataan kiinteistönpidon asettamat tavoitteet	Suunnitteluohje
B 4.3.5 Tilaohjelma ja tilojen vaatimukset		
☐	E Laaditaan tilojen mitoitusperusteet ja määritellään huonetilaohjelma	Huonetilaohjelma, tilakaaviot
☐	E Laaditaan tarvittavat tilakaaviot, joissa kuvataan tilojen jaettavuus ja muuntojousto	Tilakaaviot
☐	E Laaditaan huoneselosteet	Huoneselosteet
☐	E Kuvataan hankkeen laajuus pinta-ala- ja tilavuuslaskelmin	Laajuuslaskemat
☐	E Määritellään tilojen erityisvaatimukset huoneselosteisiin	Merkinnät
☐	E Laaditaan toimintojen yhteyskaaviot	Yhteyskaaviot
☐	E Selvitetään toimintojen sijoittamisen erityisvaatimukset	Merkinnät
☐	E Tehdään arkkitehdin osuus elinkaari- ja ympäristöselvityksestä	Muistio
B 4.3.6 Korjausrakentamisen asettamat tavoitteet		
☐	K/E Osallistutaan energiakatselmuksen ja selvityksen tekoon	Osuus energia-selvityksestä
☐	K/E Kartoitetaan ja tilastoidaan rakennuksen tilat	Tilakaaviot ja tilaluettelo
☐	K/E Arvioidaan tilojen rakentamisaikaiseen käyttöön vaikuttavia tekijöitä	Muistio
☐	K/E Tehdään arkkitehdin osuus rakenne- ja laiteselvityksestä	Muistio
☐	K/E Tehdään arkkitehdin osuus asbesti- ym. erikoistyön tarpeesta	Muistio
☐	K/E Dokumentoidaan inventointityö	Inventointimuistio
☐	K/E Tehdään rakennuksen mittaus tai osallistutaan siihen	Muistio
☐	K/E Selvitetään lähtötietojen riittävyys ja määrätään tarvittavat lisäselvitykset ja välitetään tieto pääsuunnittelijalle	Muistio
☐	K/E Ollaan yhteydessä viranomaisiin	Muistiot
☐	K/E Määritellään rakennuksen arvo ja merkitys, arkkitehdin osuus	Muistio
☐	K/E Tehdään tutkimukset kiinteistössä, arkkitehdin osuus	Muistio, mahd. liitepiirroks
☐	K/E Selvitetään ympäristön asettamat vaatimukset	Muistio, mahd. liitepiirroks
☐	K/E Ajoitetaan korjaus- ja muutostöiden vaiheistaminen, arkkitehdin osuus	
☐	E Osallistutaan hankkeen läpiviennille asetettavien tavoitteiden määrittelyyn	
☐	E Osallistutaan investointipäätöksen valmisteluun	
☐	E Osallistutaan julkisten hankintojen erityistehtäviin	
B 5 Hankesuunnitelman sopimuksenmukaisuuden toteaminen		
	Hankitaan hankesuunnitelmalle kirjallinen hyväksyntä	
Tulos	Esitys hankeselvityksestä ja hankesuunnitelmasta (investointipäätös)	
B 6 Erikseen tilattavat tehtävät		
☐	E Hankesuunnitelmaan liittyvien ehdotussuunnitelmien laatiminen (ks. kohdan D tehtävät)	Ehdotussuunnitelmat

C SUUNNITTELUN VALMISTELU

Suunnittelun valmistelussa organisoidaan suunnittelu, pidetään mahdolliset suunnittelukilpailut, käydään tarvittavat neuvottelut, valitaan suunnittelijat ja tehdään suunnittelusopimukset

Suunnittelun valmisteluvaiheessa määritellään rakennuksesta mahdolliset kiinteät ja muuttuvat tilaosat, arvioidaan suunnitteluprosessin ja suunnittelun ajoituksen vaikutuksia suunnitteluun sekä sovitaan suunnittelutiedon hallinnasta. Suunnitteluhankkeen tavoitteiden tarkistamisen ja täsmennysten jälkeen tehdään päätös suunnittelun käynnistämisestä.

Vaiheen tuloksena syntyy suunnittelupäätös (suunnittelun käynnistäminen).

Tunnus	Valinta	Tehtävät	Tulos
C 1		Edellytysten toteaminen	
		Hankesuunnitelma laadittu ja hyväksytty	
		Investointipäätös tehty	
C 2		Valmistelu	
		Selvitetään yhdessä tilaajan kanssa lähtötiedot	Muistio lähtötiedoista
		Selvitetään yhdessä tilaajan kanssa suunnittelutehtävän vaativuus	Riskianalyysi
		Selvitetään arkkitehtisuunnitteluryhmän kelpoisuus	Lista suunnittelijoista
		Selvitetään arkkitehtisuunnittelun vastuurajat	Lista suunnittelijoiden vastuurajoista
		Selvitetään suunnitteluresurssien riittävyys	
		Sovitaan tietomallintamisen käyttö ja laajuus	
		Sovitaan suunnittelutehtävästä	Muistio
	K	Selvitetään korjausrakentamisen erityistavoitteet	Muistio
	K	Selvitetään korjausrakentamisesta arkkitehtisuunnitteluun aiheutuvia erityistavoitteita	Muistio
		Laaditaan tarjous suunnittelutehtävästä	Suunnittelutarjous
		Neuvotellaan ja solmitaan suunnittelusopimus	Suunnittelusopimus
C 3		Käynnistäminen	
		Tarkistetaan, että suunnittelulle asetetut tavoitteet ovat hankkeen tavoitteiden mukaisia	
		Tarkistetaan, että suunnittelun aikataulut mahdollistavat riittävän suunnitteluun panostamisen	
		Määritellään muutos- ja lisäsuunnittelun vastuut ja kustannusvaikutukset	
C 4		Suoritus	
C 4.1		Suunnitteluprosessi	
		Sovitaan suunnitteluryhmän järjestäytyminen	Muistio
		Sovitaan suunnittelun laadunvarmistus (laatusuunnitelma)	Muistio
		Laaditaan arkkitehdin osuus suunnitteluajankäyttöön (suunnittelukokoukset)	Muistio
		Sovitaan hankekohtaisista erityistehtävistä	Työnjakolista
C 4.2		Suunnittelutehtävien määrittäminen	
		Laaditaan projektin laatusuunnitelma	
		Sovitaan käyttäjäsuunnittelun menettelyt	
		Sovitaan toteutusmuodosta johtuvat menettelyt	
		Sovitaan erityissuunnittelun vaikutukset ja menettelyt	
C 4.3		Suunnittelutiedon hallinnan määrittäminen	
		Laaditaan arkkitehdin osuus hankkeen ICT-ohjeeseen	Merkinnät
		Sovitaan viestinnästä ja viranomaisyhteistyöstä	
		Tehdään sovitut osat viranomaisyhteistyöstä	Kokousmuistiot, merkinnät
		Sovitaan yhteistyöstä muiden suunnittelijoiden kanssa	
C 4.4		Suunnittelun käynnistäminen	
		Tarkistetaan ja täsmennetään hankkeen tavoitteet	Muistio
		Kirjataan yhteistyötapa pääsuunnittelijan ja erityissuunnittelijoiden kanssa	Muistio
		Selvitetään viranomaistavoitteet ja niiden vaikutus hankkeen tavoitteisiin ja suunnittelutehtävään	Muistio
		Kirjataan rakennusalueelle, rakennukselle ja tiloille asetetut vaatimukset sekä tarkistetaan ehdotettujen erityisalojen suunnitteluratkaisujen soveltuvuus asetettuihin tavoitteisiin	Muistio

	Tarkistetaan hankkeen elinkaari- ja kustannustavoitteet sekä näiden vaikutus suunnittelu-ehdotukseen	Kirjaus
K	Käynnistetään yhteistyö museoviranomaisten kanssa	Muistio
	Laaditaan lista ja aikataulu puuttuvista lähtötiedoista	Lista ja aikataulu
	Nimetään sisäiset ja ulkopuoliset asiantuntijat	Asiantuntijalista
	Sovitetaan hankekohtaisista erityistehtävistä	Työnjakolista
	Tehdään sovitut osat käyttäjien kuulemisesta	Muistio
C 5	Suorituksen sopimuksenmukaisuuden toteaminen	
	Hankitaan suunnittelun valmisteluvaiheelle kirjallinen hyväksyntä	Muistio
Tulos	Suunnittelupäätös	

D EHDOTUSSUUNNITTELU

Ehdotussuunnittelussa laaditaan vaihtoehtoiset suunnitteluratkaisut asetettujen tavoitteiden täyttämiseksi.

Ehdotussuunnittelu voi olla vaiheesta riippumatonta. Ehdotussuunnitteluvaiheessa täsmennetään käyttäjän, tilaajan ja ympäristön suunnittelulle asettamat tavoitteet sovittuun laatutasoon. Arkkitehti pyrkii uusia ratkaisuja etsien esittämään vaihtoehtoisia ratkaisuja, joista valitaan kaikkien suunnittelijoiden läpikäymä ehdotus tilaajan hyväksyttäväksi ja yleissuunnittelun pohjaksi. Ehdotussuunnittelun ja yleissuunnittelun lopputuloksena syntyy rakennuksen kokonaisratkaisu.

Vaiheen tuloksena syntyy ehdotuksen valintapäätös ja suunnitteluratkaisu jatkosuunnittelun pohjaksi (valittu ehdotussuunnitelma).

Tunnus	Valinta	Tehtävät	Tulos
D 1		Edellytysten toteaminen	
		Hankesuunnitelma tai vastaava kuvaus hankkeen vaatimuksista laadittu	
		Suunnittelupäätös ja sopimukset laadittu	
		Suunnitelun yhteistyömenettelyt sovittu	
		Suunnittelutavoitteet sovittu	Muistio
D 2		Valmistelu	
		Valmistellaan CAD- ja tietomallinnusohjetta	
		Selvitetään käyttö- ja paloturvallisuusvaihtoehtoja	
D 3		Käynnistäminen	
		Ks. kohtien C3–C4 tehtävät	
		Osallistutaan CAD- ja tietomallinnusohjeen laatimiseen	
		Sovitetaan tietomallintamisen laajuudesta ja laadusta (tietomallinnusohje)	
D 4		Suoritus	
D 4.1		Suunnittelu- ja käyttäjäkokoukset, katselmukset ja viestintä	
		Osallistutaan suunnittelun aloitustilaisuuteen	Muistio
		Tehdään arkkitehdin osuus suunnittelu- ja tiedonvaihtoaikatauluista	Aikataulu
		Sovitetaan suunnittelun huolehtimis- ja vastuurajoista	Muistio, merkinnät piirustuksiin
		Osallistutaan suunnittelukatselmuksiin	Muistio, merkinnät piirustuksiin
		Laaditaan suunnittelun tilanneraportit	Tilanneraportit
		Seurataan suunnittelutavoitteiden toteutumista	Muistio
		Ohjataan ehdotussuunnittelua	
D 4.2		Alueenkäyttöehdotuksien laatiminen	
		Hahmotellaan eri tontinkäyttövaihtoehtoja	Asemapiirustukset
D 4.3		Toiminnallisten ratkaisuehdotuksien laatiminen	
		Laaditaan ehdotukset rakennuksen jakautumisesta kerroksiin, osastoihin ja alueisiin	Pohjapiirustukset
		Laaditaan ehdotukset tilaohjelmaan kuuluvista tiloista	Pohjapiirustukset
		Laaditaan ehdotukset tilaohjelmaan kuulumattomattomista tiloista ja tekniikan tilavarauksista	Pohjapiirustukset
D 4.4		Ehdotuksien laatiminen rakennuksen toiminnallisesta ja arkkitehtonisesta muodosta	
		Laaditaan ehdotukset rakennuksen julkisivuista ja niiden materiaaleista	Julkisivupiirustukset materiaalimerkintöineen
		Laaditaan ehdotukset rakennuksen kerroksista ja niiden tilavarauksista leikkauspiirustuksiin	Leikkauspiirustukset
		Sovitetaan suunnitelmat yhteen erityissuunnitelmien kanssa	Yhteensovituspalaverit
	☐ E	Tehdään tietomallintaminen sovittuun tasoon	Tietomalli
		Laaditaan suunnitelmat toistuvien tilojen tyyppiratkaisuihin	Tyyppiratkaisupiirustukset
D 4.5		Ehdotuksen tavoitteenmukaisuuden osoittaminen ja selostusten laatiminen	
		Selostetaan tavoitteissa pysyminen	Selostus
		Laaditaan rakennustapaselostus	Rakennustapaselostus
		Tehdään arkkitehdin osuus kohteen laajuus-, tehokkuus- ja kustannustarkastelusta	
D 4.6		Korjattavan rakennuksen vaihtoehtoiset tilaratkaisut ja tekniset ratkaisut	
	☐ K/E	Laaditaan tilapäisjärjestelysuunnitelmat	Väistösuunnitelmat
	☐ K/E	Laaditaan purkamisen yleissuunnitelmat	Purkusuunnitelmat
		Valitaan ehdotus jatkosuunnittelun pohjaksi	Muistio
D 5		Suorituksen sopimuksenmukaisuuden toteaminen	
		Hankitaan ehdotussuunnitelmille kirjallinen hyväksyntä	Muistio
Tulos		Esitys ehdotuksesta yleissuunnittelun pohjaksi	

E YLEISUUNNITTELU

Yleissuunnittelussa ehdotussuunnitelma kehitetään toteutuskelpoiseksi yleissuunnitelmaksi. Yleissuunnitelma kohdistuu sekä rakennuksen kiinteään perusosaan että muuntuvien tila-alueiden suunnitteluun. Yleissuunnitelma voi sisältää erilaisia vaihtoehtoja tilaratkaisuiksi.

Yleissuunnittelussa valittu ehdotussuunnitelma kehitetään toteutuskelpoiseksi yleissuunnitelmaksi. Tarvittaessa sovitaan hankintastrategia. Yleissuunnitelma kohdistuu sekä rakennuksen kiinteään perusosaan että muuntuvien tila-alueiden suunnitteluun.

Yleissuunnitteluvaiheessa valittu ja hyväksytty ratkaisuehdotus kehitetään toteutuskelpoiseksi suunnitelmaksi siinä laajuudessa ja tarkkuudessa, että laatutaso voidaan määrittää toteutuskustannusten edellyttämällä tarkkuudella. Yleissuunnittelussa pyritään jakamaan hanke muuntuviin tiloihin ja kiinteisiin tiloihin siten, että perusrakennuksen tilajakoa voidaan muuttaa vielä toteutussuunnitteluvaiheessa. Yleissuunnitelmat muodostavat pohjan rakennuslupa-asiakirjoille.

Vaiheen tuloksena syntyy hyväksytty yleissuunnitelma ja pääpiirustukset.

Tunnus	Valinta	Tehtävät	Tulos
E 1		Edellytysten toteaminen	
		Suunnittelu- ja käyttäjäkokouksista sovittu	Muistio
		Ehdotussuunnitelma olemassa tai tekeillä	
		Pääsuunnittelija valittu	
		Suunnittelupäätös valitun ehdotuksen jatkosuunnittelusta olemassa tai tekeillä	
		Suunnitelun yhteistyömenettelyt sovittu	
		Tiedonvaihtoaikataulu laadittu	Aikataulumerkinnot
E 2		Valmistelu	
E 3		Käynnistäminen	
		Ks. kohtien C3–C4 tehtävät	
E 4		Suoritus	
E 4.1		Hankkeen lähtötietojen ja tavoitteiden ja hankekohtaisten tavoitteiden tarkistaminen	
		Täsmennetään hankkeen laadulliset tavoitteet (arkkitehdin osuus)	Huomio- ja täydennysmerkinnot
		Täsmennetään hankkeen laajennus- ja muuntojoustotavoitteet (arkkitehdin osuus)	Selostus, merkinnot piirustuksiin
		Täsmennetään hankkeen elinkaari- ja käyttöikätaavoitteet (arkkitehdin osuus)	Selostus, merkinnot piirustuksiin
		Täsmennetään yleissuunnitteluvaiheen hankintojen edellyttämän suunnittelun tarve (arkkitehdin osuus)	Selostus
E 4.2		Aluesuunnittelu	
		Analysoidaan kaupunkikuvalliset ja muut ympäristövaikutukset	Selostus, merkinnot asemapiirustukseen
		Sijoitetaan vaatimusten mukaiset toiminnot alueelle	Selostus, merkinnot asemapiirustukseen
		Suunnitellaan alueen käyttö	Selostus, merkinnot asemapiirustukseen
		Suunnitellaan alueen liikenneratkaistut (arkkitehdin osuus, yhteistyössä ao. erityissuunnittelijan kanssa)	Selostus, merkinnot asemapiirustukseen
		Suunnitellaan aluetypit ja alueen rakenteet periaatetasolla (arkkitehdin osuus, yhteistyössä ao. erityissuunnittelijan kanssa)	Selostus, merkinnot asemapiirustukseen
		Suunnitellaan alueen talovarustelu ja tekninen varustelu periaatetasolla (arkkitehdin osuus, yhteistyössä ao. erityissuunnittelijan kanssa)	Selostus, merkinnot asemapiirustukseen
		Suunnitellaan alueen kalusteiden sijoittuminen	Selostus, merkinnot asemapiirustukseen
		Suunnitellaan alueen istutusten sijoittuminen (arkkitehdin osuus, yhteistyössä ao. erityissuunnittelijan kanssa)	Selostus, merkinnot asemapiirustukseen
E 4.3		Tilasuunnittelu	
		Huomioidaan kaupunkikuvalliset ja muut ympäristövaikutukset tilojen suunnitteluun	Selostus,
		Suunnitellaan kokonaishahmo ja -ratkaisu	Tietomalli tai piirustus
		Suunnitellaan toimintojen sijoittaminen rakennukseen	Tietomalli tai piirustus
		Huomioidaan järjestelmien vaikutukset kokonaisuuteen	Muistio yhteensovittamiskokouksesta
		Suunnitellaan tilaohjelmaan kuuluvat tilat	Tietomalli tai piirustus
		Suunnitellaan tilaohjelmaan kuulumattomat tilat	Tietomalli tai piirustus
		Suunnitellaan rakennuksen jakautuminen kerroksiin, osastoihin ja alueisiin	

E 4.4	Rakennuksen kiinteiden ja muuntuvien osien määrittely	
	Määritetään kiinteät ja muuntuvat tilaosat	
	Määritetään kiinteiden ja muuntuvien tilaosien rajaukset (talo-osat)	
E 4.5	Talo-osat	
E 4.5.1	Perustus- ja runkoratkaisujen suunnittelu	
	Suunnitellaan perustusratkaisut yhdessä rakennesuunnittelijan kanssa	
	Huolehditaan, että järjestelmien tarvitsemat reitit runkorakenteisiin on varattuna ja yhteensopivat kokonaisratkaisun kanssa (arkkitehdin osuus, yhteistyössä ao. erityissuunnittelijoiden kanssa)	Muistio yhteensovittamiskokouksesta
	Laaditaan rakenteelliset tyyppiratkaisut	Tyyppipiirustukset
	Suunnitellaan rakennuksen runkoratkaisu (yhteistyössä rakennesuunnittelijan kanssa)	
E 4.5.2	Julkisivujen suunnittelu	
	Suunnitellaan rakennuksen julkisivut ja tekniset ratkaisut (yhteistyössä ao. erityissuunnittelijoiden kanssa)	Julkisivupiirustukset, muistio yhteensovittamiskokouksesta
	Suunnitellaan järjestelmien tarvitsemat reitit ja varaukset julkisivuun	Muistio yhteensovittamiskokouksesta
	Varmistetaan yhteensopivuus kokonaisratkaisun kanssa (yhteistyössä ao. erityissuunnittelijoiden kanssa)	Muistio yhteensovittamiskokouksesta
	Määritetään julkisivun huollon periaateratkaisut	Piirustusmerkintä
	Varmistetaan, että toteutus ja hoito ovat turvallisesti suoritettavissa.	Suunnittelukokousmerkintä
	Suunnitellaan julkisivutyypit, julkisivun rakenteet ja pinnat (arkkitehdin osuus, yhteistyössä ao. erityissuunnittelijoiden kanssa)	Piirustusmerkinnät
	Suunnitellaan julkisivun talovarustelu ja tekninen varustelu (arkkitehdin osuus, yhteistyössä TATE- ja rakennesuunnittelijan kanssa)	Varusteluettelot, piirustusmerkinnät
E 4.5.3	Vesikattojen suunnitteleminen	
	Suunnitellaan rakennuksen vesikatto ja vesikaton tekniset ratkaisut (yhteistyössä ao. erityissuunnittelijoiden kanssa)	Vesikattopiirustukset
	Suunnitellaan järjestelmien tarvitsemat reitit ja varaukset vesikattoon	Vesikattopiirustukset
	Varmistetaan yhteensopivuus kokonaisratkaisun kanssa (yhteistyössä pääsuunnittelijan kanssa)	Muistio yhteensovittamiskokouksesta
	Suunnitellaan vesikaton huollon periaateratkaisut (arkkitehdin osuus, yhteistyössä TATE- ja rakennesuunnittelijan kanssa)	Selostus, merkinnät asemapiirustukseen
	Varmistetaan, että toteutus ja hoito ovat turvallisesti suoritettavissa (arkkitehdin osuus, yhteistyössä TATE- ja rakennesuunnittelijan kanssa)	Selostus, merkinnät asemapiirustukseen
	Suunnitellaan vesikattotyypit, vesikaton rakenteet ja pinnat (arkkitehdin osuus, yhteistyössä rakennesuunnittelijan kanssa)	Tyyppiratkaisupiirustukset
	Suunnitellaan vesikaton talovarustelu ja tekninen varustelu (arkkitehdin osuus, yhteistyössä TATE-suunnittelijan kanssa)	Varusteluettelot, piirustusmerkinnät
	Yhteensovitetaan suunnitelmat erityissuunnittelijoiden kanssa ja osoitetaan pääsuunnittelijalle, että suunnitelmat on arkkitehtisuunnittelun osalta yhteensovitettu	Muistio yhteensovittamiskokouksesta
E 4.6	Tilaosien suunnittelu	
E 4.6.1	Kiinteistön tilat: Kiinteän tilaosan suunnittelu (runkorakenteet ja kiinteäksi suunnitellut tilat)	
	Määritetään kiinteän tilaosan käyttötarkoitukset ja muuntojoustotavoitteet	Muistio
	Varmistetaan, että järjestelmien tarvitsemat reitit ja varaukset kiinteässä tilaosassa on suunniteltu ja yhteensopivat kokonaisratkaisun kanssa	Suunnittelukokous
	Suunnitellaan rakennuksen kiinteän tilaosan tilat ja näiden tekniset ratkaisut yhdessä erityissuunnittelijoiden kanssa	
	Suunnitellaan tilaosien huoltotarpeet periaateratkaisuna ja varmistetaan, että toteutus ja hoito ovat turvallisesti suoritettavissa.	
	Määritetään ja suunnitellaan kiinteän tilaosan perustaso	
	Suunnitellaan kiinteän tilaosan rakenteet ja rakennetyypit	
	Suunnitellaan kiinteän tilaosan talovarustelu ja tekninen varustelu	Alustavat varusteluettelot, piirustusmerkinnät
	Suunnitellaan kiinteän tilaosan pinnat	
	Suunnitellaan kiinteän tilaosan tilavarustelu	Alustavat varusteluettelot, piirustusmerkinnät

E 4.6.2	Toiminnan tilat: Muuntuvan tilaosan suunnittelu (kevyet rakenteet ja muuntuviksi suunnitellut tilat)	
	Määritetään muuntuvan tilaosan käyttötarkoitukset ja muuntojoustotavoitteet	Piirustusmerkinnät, muistiot
	Varmistetaan, että järjestelmien tarvitsemat reitit ja varaukset muuntuvassa tilaosassa on suunniteltu ja yhteensopivat kokonaisratkaisun kanssa	Muistio yhteensovittamiskokouksesta
	Suunnitellaan rakennuksen muuntuvan tilaosan tilat ja näiden tekniset ratkaisut yhdessä erityissuunnittelijoiden kanssa	Muistio yhteensovittamiskokouksesta
	Määritetään ja suunnitellaan muuntuvan tilaosan perustaso	
	Suunnitellaan muuntuvan tilaosan rakenteet ja tyyppiratkaisut (yhteistyössä ao. erityissuunnittelijoiden kanssa)	Tyyppipiirustukset
	Suunnitellaan muuntuvan tilaosan talovarustelu ja tekninen varustelu	Alustavat varusteluettelot, piirustusmerkinnät
	Suunnitellaan muuntuvan tilaosan pinnat	
	Suunnitellaan muuntuvan tilaosan tilavarustelu	Alustavat varusteluettelot, piirustusmerkinnät
	Suunnitellaan järjestelmien sijoittaminen tiloihin (yhteistyössä ao. erityissuunnittelijoiden kanssa)	
Esitetään yleisratkaisuun vaikuttava tai toistuva yksikkö toteutussuunnittelutarkkuudella		
E 4.7 Turvasuunnittelu		
	Suunnitellaan rakenteiden paloluokat ja suojaustavat yhdessä erityissuunnittelijoiden kanssa	Piirustusmerkinnät
	Suunnitellaan tilojen paloluokat, poistumistiet ja suojaustavat yhdessä erityissuunnittelijoiden kanssa	Piirustusmerkinnät
E 4.8 Yleissuunnitelman laskelmien tekeminen		
	Tehdään pinta-ala- ja tilavuuslaskelmat	
	Tehdään huoneisto- ja hyötyalalaskelmat	
☐	Tehdään muut sovitut laskelmat	
E 4.9 Muu yleissuunnittelu		
	Arvioidaan suunnitelman kokonaisuuden elinkaari- ja ympäristövaikutukset	
E 4.10 Yleissuunnitelman dokumentointi		
	Tehdään tarvittavat lisäykset ja muutokset rakennustapaselostukseen	
	Laaditaan yleissuunnitelma-aineisto sovitussa muodossa	Muistio
	Kootaan ja laaditaan yleissuunnitelman täydennykseksi sovitut toteutussuunnitelmat	Muistio
E 4.11 Hankintoihin liittyvät tehtävät (tuoteosasuunnitteluun osallistuminen)		
☐	Sovitaan tuoteosasuunnitteluun osallistumisen laajuus	Muistio
☐	Osallistutaan sovitulla tavalla tuoteosasuunnitteluun	
☐	Määritellään suunnitelmien rajapinnat	Rakennustapaselostuksen rajaliite
☐	Dokumentoidaan tuoteosasuunnittelun alueet	Muistio
☐	Arvioidaan vastaavien tuotteiden tavoitteenmukaisuus	
E 5 Suorituksen sopimuksenmukaisuuden osoittaminen		
	Hankitaan yleissuunnitelmalle kirjallinen hyväksyntä	Muistio
Tulos	Hyväksytty yleissuunnitelma ja pääpiirustukset	
E 6 Korjausrakentamisen tehtävät		
K	Inventoidaan vanhat tilat	
K	Osallistutaan kuntokartoituksiin	
K	Selvitetään kuntokartoitusten vaikutukset suunnitelmiin	
K	Laaditaan korjattavan rakennuksen tilaratkaisut ja tekniset ratkaisut, arkkitehdin osuus	
☐ K/E	Laaditaan tilapäisjärjestelysuunnitelmat	Toimintojen väistö- ja tilapäissuunnitelmat
K	Laaditaan purkamisen yleissuunnitelmat (arkkitehdin osuus, yhteistyö TATE- ja rakennesuunnittelu)	Purkusuunnitelmat
E 7 Erikseen tilattavat tehtävät		
☐ E	Osallistutaan elinkaariselvityksiin ja ratkaisujen esittämiseen	
☐ E	Tuotetaan kustannusten laskentaan ja hankintaan liittyvä lisätehtäväksi määritelty materiaali	
☐ E	Laaditaan vaihtoehtoiset yleissuunnitelmat eri hankintapaketteja varten	
☐ E	Hankekohtaisesti määritellyt lisätehtävät	

F RAKENNUSLUPATEHTÄVÄT

Rakennuslupatehtävissä selvitetään hankkeen edellyttämät lupamenettelyt, varmistetaan suunnittelijoiden kelpoisuus ja pääpiirustusten hyväksyttävyyden sekä laaditaan lupahakemus tarvittavine asiakirjoina.

Rakennuslupatehtävissä varmistetaan suunnittelijoiden kelpoisuus ja yleissuunnitelman hyväksyttävyyden, sekä kootaan pääpiirustukset ja laaditaan tarvittavat lupa-asiakirjat ja jätetään ne viranomaiskäsittelyyn.

Vaiheen tuloksena syntyy rakennuslupahakemus ja viranomaisen lupapäätös.

Tunnus	Valinta	Tehtävät	Tulos
F 1		Edellytysten toteaminen	
		Pääsuunnittelija valittu	
		Hyväksytty yleissuunnitelma pääpiirustuksineen olemassa tai tekeillä	
F 2		Valmistelu	
F 3		Käynnistäminen	
		Ks. kohtien C3–C4 tehtävät	
F 4		Suoritus	
		Laaditaan ja kootaan rakennuslupahakemuksessa tarvittavat asiakirjat	
	☐ E	Tehdään viranomaisten edellyttämät lisätehtävät	
		Täydennetään tarvittaessa asiakirjoja viranomaisen esittämällä tavalla	
F 5		Suorituksen sopimuksenmukaisuuden hyväksyminen	
		Hankitaan rakennuslupa-asiakirjoille kirjallinen hyväksyntä	Muistio
Tulos		Rakennusvalvontaviranomaisten ohjeiden mukaisesti käsittelyyn jätetyt rakennuslupa-asiakirjat	

G TOTEUTUSSUUNNITTELU

Toteutussuunnittelussa yleissuunnitelma kehitetään rakentamisen ja hankinnan edellyttämiksi mitoitetuiksi suunnitelmiksi ja tuotemäärittelyiksi. Toteutussuunnitteluun sisältyy tuote- ja järjestelmäosasuunnittelu.

Toteutussuunnittelu tuottaa suunnitelmia valitun hankinta- ja toteutustavan mukaisesti sekä hankinnan että toteutuksen käyttöön.

Hankintoja varten laaditaan tarpeelliset suunnitelmat ja asiakirjat siihen laajuuteen, että kohteen määrät, työtavat ja laatutaso voidaan määrittää toteutuskustannusten edellyttämällä tarkkuudella palvellen hankintakyselyjä.

Toteutussuunnittelussa suunnitelma kehitetään rakentamisen edellyttämiksi mitoitetuiksi suunnitelmiksi ja tuotemäärittelyiksi. Toteutussuunnitteluun sisältyy tuote- ja järjestelmäosasuunnittelu.

Vaiheen tuloksena syntyy hyväksytyt toteutussuunnitelmat.

Tunnus	Valinta	Tehtävät	Tulos
G 1		Edellytysten toteaminen	
		Yleissuunnitelma valmis tai tekeillä	
		Pääsuunnittelija valittu	
G 2		Valmistelu	
		Sovitaan suunnittelu- ja käyttäjäkokouksista	
		Sovitaan suunnitelmien kierto muiden suunnittelijoiden ja käyttäjien ja tilaajan kesken	
		Sovitaan huolehtimis- ja vastuurajoista	
		Sovitaan suunnitelmakatselmuksista	
		Kiinteä perusrakennus ja muuntuvat tilaosat sekä suunnitelmapakettijaot	
G 3		Käynnistäminen	
		Ks. kohtien C3–C4 tehtävät	
		Sovitaan rakennushankkeeseen ryhtyvän ja muiden osapuolien kanssa suunnitelmien valmiudesta hankintakyselyä varten.	

G 4 Suoritus	
G 4.1 Suunnitelmapakettijaon määrittämiseen osallistuminen	
Hankintoja palvelevan suunnittelun toteutussuunnittelun tehtäväsällöt Hankintamuoto 1 = Hankinta työpiirustuksin Hankintamuoto 1a = Hankinta täydentyvin työpiirustuksin Hankintamuoto 2 = Hankinta ohjeellisin suunnitelmin Hankintamuoto 3 = Tuotesakauppa = Hankinta suunnitelmavaatimuksin Laaditaan suunnitelmat valitun toteutusmuodon mukaisesti	
G 4.2 Alueen suunnittelu (pihasuunnittelu)	
Laaditaan sijoitussuunnitelma vaatimusten mukaisille toiminnoille Laaditaan alueen yksityiskohtainen käyttösuunnitelma korkeusasemineen Laaditaan alueen liikennetarkisuunnitelma ja siihen liittyvät merkinnät (yhteistyössä ao. erityissuunnittelijan kanssa) Laaditaan alueen talovarusteiden ja teknisten varusteiden suunnitelma Laaditaan alueen kalustesuunnitelmat (tyyppikalusteiden sijoittaminen) Laaditaan alueen tukimuurien, terassien ja pihaportaiden suunnitelmat Laaditaan alueen istutussuunnitelmat (yhteistyössä ao. erityissuunnittelijoiden kanssa)	
G 4.3 Purkujen ja väliaikaisten rakenteiden ja järjestelyjen suunnittelu	
☐ K	Laaditaan purkusuunnitelmat Täydennetty purkusuunnitelma
☐ K	Tehdään purkutöissä esiintulleet muutokset suunnitelmiin Piirustusmerkinnät, muistiot
G 4.4 Tilasuunnittelu	
Mitoitetaan ja täydennetään suunnitelmia	
G 4.5 Talo-osat (rakennusosamalli)	
G 4.5.1 Perustusten ja alapohjan suunnittelu	
Laaditaan perustusten ja ulkopuolisten rakenteiden suunnitelmat (arkkitehdin osuus)	Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat
G 4.5.2 Rungon suunnittelu	
Laaditaan rakennuksen runkoon liittyvät suunnitelmat (yhteistyössä ao. erityissuunnittelijoiden kanssa)	
Laaditaan mahdolliset rungon tyyppisuunnitelmat	
G 4.5.3 Varaussuunnittelu (kiinnikkeet ja reiät)	
Tehdään varaussuunnittelu yhteistyössä ao. erityissuunnittelijoiden kanssa	
G 4.5.4 Julkisivujen suunnittelu	
Laaditaan mitoitettut julkisivupiirustukset pintarakennemäärittelyineen	Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat
Laaditaan mitoitettut julkisivujen elementtikaaviot yhdessä rakenne- ja muiden erityissuunnittelijoiden kanssa	Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat
Laaditaan julkisivuihin liittyvien erillisrakenteiden mitoitettut piirustukset (parvekkeet, terassit, kaiteet, katokset ym.)	
G 4.5.5 Vesikattojen ja kansirakenteiden suunnittelu	
Laaditaan vesikattojen ja niiden varusteiden suunnitelmat	Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat
Laaditaan lasikattojen ja niiden varusteiden suunnitelmat	Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat
Laaditaan kattoterassien ja pihakansien suunnitelmat	Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat
Laaditaan vesikattorakenteisiin liittyvät detaljisuunnitelmat	Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat
Laaditaan kansirakenteiden suunnitelmat	Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat
G 4.5.6 Täydentävien rakenteiden suunnittelu	
Laaditaan ikkunakaaviot, tyyppidetallit, luettelot ja heloitus	Ikkunakaaviot
Laaditaan erityisikkunoiden kaaviot, tyyppidetallit, luettelot ja heloitus	Ikkunakaaviot
Laaditaan ovikaaviot, tyyppidetallit, luettelot ja heloitus	Ovikaaviot
Laaditaan erityisovien kaaviot, tyyppidetallit, luettelot ja heloitus	Ovikaaviot

	Laaditaan kevyiden väliseinien kaaviot, tyyppidetallit, luettelot ja heloitus	Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat
	Laaditaan erityisväliseinien ja jakoseinien kaaviot, tyyppidetallit, luettelot ja heloitus	Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat
	Laaditaan kaiteiden, hoitotasojen ja -siltojen suunnitelmat	Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat
4.5.7	Talo-osien suunnitelmien yhteensovittaminen Yhteensovittetaan talo-osien suunnitelmat kokonaisratkaisun kanssa Osoitetaan pääsuunnittelijalle, että suunnitelmat on arkkitehtisuunnittelun osalta yhteensovitettu	
G 4.6	Tilaosien suunnittelu	
G 4.6.1	Perusrakennuksen tilaosien suunnittelu Täsmennetään kiinteän tilaosan käyttötarkoitukset ja muuntojoustotavoitteet Varmistetaan, että toteutettavien järjestelmien tarvitsemat reitit ja varaukset kiinteässä tilaosassa on suunniteltu ja yhteensopivat kokonaisratkaisun kanssa Laaditaan mitoitetut suunnitelmat rakennuksen kiinteiksi tilaosiksi Arvioidaan osaltaan kiinteiden tilaosien suunnitelmien turvallinen toteutettavuus Laaditaan mitoitetut kiinteiden tilaosien rakenne- ja tyyppipiirustukset Laaditaan mitoitetut kiinteiden tilaosien tekniisiin varusteisiin liittyvät suunnitelmat Laaditaan mitoitetut ja materiaalimerkinnöin varustetut suunnitelmat kiinteiden tilaosien pinnoista Laaditaan mitoitetut suunnitelmat kiinteiden tilaosien tilavarusteista Laaditaan kiinteiden kalusteiden, varusteiden ja laitteiden suunnitelmat periaatetasolla Laaditaan märkätilojen kalustesuunnitelmat periaatetasolla Laaditaan keittiöiden ja muiden erityistilojen kalustesuunnitelmat periaatetasolla Suunnitellaan opastejärjestelmän periaatteet Suunnitellaan VSS-tilat	Piirustusmerkinnät, muistiot Piirustusmerkinnät, muistiot Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat Piirustusmerkinnät, muistiot Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat Mitoitetut arkkitehtisuunnitelmat Seinäprojektiot, alakatto-piirustukset, lattiakaaviot Kalusteiden ja varusteiden sijoitus- ja sovituspaiirustukset Vakiovalmisteisten tai tyyppitettyjen varusteiden kaaviot (naulakot, opasteet yms.) Vakiovalmisteisten tai tyyppitettyjen kiinteiden kalusteiden kaaviot Vakiovalmisteisten tai tyyppitettyjen kiinteiden kalusteiden kaaviot Opastejärjestelmän periaatesuunnitelma VSS-piirustus
G 4.6.2	Muuntuvien tilaosien suunnittelu Täsmennetään muuntuvan tilaosan käyttötarkoitukset ja muuntojoustotavoitteet Varmistetaan, että toteutettavien järjestelmien tarvitsemat reitit ja varaukset muuntuvassa tilaosassa on suunniteltu ja yhteensopivat kokonaisratkaisun kanssa Laaditaan suunnitelmat rakennuksen muuntuviksi tilaosiksi Arvioidaan osaltaan muuntuvien tilaosien suunnitelmien turvallinen toteutettavuus Laaditaan muuntuvien tilaosien rakenne- ja tyyppipiirustukset Laaditaan muuntuvien tilaosien tekniisiin varusteisiin liittyvät suunnitelmat Laaditaan suunnitelmat muuntuvien tilaosien pinnoista Laaditaan suunnitelmat muuntuvien tilaosien tilavarusteista	Piirustusmerkinnät, muistiot Piirustusmerkinnät, muistiot Piirustusmerkinnät, muistiot Täydennetyt työpiirustukset Tyyppipiirustukset Varustepiirustukset Pintasuunnitelmat ja selostukset Varustepiirustukset
G 4.6.3	Korjausrakentamisen materiaalien ja menetelmien sovittaminen rakennukseen ☐ K Laaditaan korjaus-, lisärakenne- ja muutossuunnitelmat (ks. kohdan G 4.4–G 4.7 tehtävät soveltuvien osin) ☐ K Inventoidaan rakennuksen kiinteät ja muuntuvat tilaosat ja varusteet	
G 4.6.4	Turvasuunnitteluun osallistuminen ☐ E Laaditaan turvasuunnittelussa esiintulleet tarvittavat suunnitelmat ☐ E Tehdään turvasuunnittelussa esiintulleet tarvittavat muutokset suunnitelmiin	

G 4.7	Toteutussuunnitelman laskelmat	
☐	Tunnuslukujen ja määräluetteloiden laatiminen Täydennetään pinta-ala- ja tilavuuslaskelmat Täydennetään huoneisto- ja hyötyalalaskelmat Tehdään tarvittavat laskelmat energiaselvitystä varten Tehdään muut sovitut laskelmat	Määräluettelot Piirustusmerkinnät, muistiot Piirustusmerkinnät, muistiot Tunnusluvut ja laskelmat Piirustusmerkinnät, muistiot
☐	Laaditaan tietomalli	Tietomalli
G 4.8	Tuoteosien ja tuoteosavarusteiden suunnitteleminen (tuoteosamalli)	
☐	Laaditaan viitesuunnitelmat tuoteosatoimituksiin Tarkistetaan tuoteosatoimittajan suunnitelmien hyväksyttävyyys	Piirustusmerkinnät, muistiot Piirustusmerkinnät, muistiot
G 4.9	Rakennusselostusten tekeminen	
	Osallistutaan urakkarajaliitteen laadintaan Laaditaan huoneselosteet Laaditaan pintakäsittelyselosteet	Urakkarajaliite Huoneselosteet Pintakäsittelyselosteet
G 4.10	Toteutussuunnitelmien kokoaminen ja dokumentointi	
	Kootaan ja dokumentoidaan toteutussuunnitelmat Kootaan ja julkaistaan yhdistelmämalli	
G 5	Suorituksen sopimuksenmukaisuuden osoittaminen	
	Selvitetään ehdotuksen kustannukset suhteessa asetettuun kustannustavoitteeseen Selvitetään suunnittelutavoitteiden toteutuminen / niistä poikkeaminen Hankitaan toteutussuunnitelmille kirjallinen hyväksyntä	Muistiot
Tulos	Hyväksytyt toteutussuunnitelmat rakentamista varten	
G 6	Erikseen tilattavat tehtävät	
☐	E Ympäristöluokitusjärjestelmän aiheuttamat erityistehtävät (LEED, BREEAM)	
☐	E Erityiskalusteiden suunnitelmat yhteistoiminnassa erityissuunnittelijoiden kanssa	
☐	E Irtokalustesuunnitelmat yhteistoiminnassa erityissuunnittelijoiden kanssa	
☐	E Erityistarpeiden lukitusuunnitelmat yhteistoiminnassa käyttäjien ja tilaajan kanssa	
☐	E Takkojen ja vaativien tulisijojen suunnitelmat yhteistoiminnassa erityissuunnittelijoiden kanssa	
☐	E Opastesuunnitelmat yhteistoiminnassa erityissuunnittelijoiden kanssa	
☐	E Piha- ja istutussuunnitelmat yhteistoiminnassa erityissuunnittelijoiden kanssa	
☐	E Lisätehtäväksi määritellyt tiedot määrälaskentaa varten	
☐	E Pyydetty tuoteosien tuotannonsuunnitteluun osallistuminen	

H RAKENTAMISEN VALMISTELU

Rakentamisen valmistelussa organisoidaan rakentaminen, kilpailutetaan rakentamistehtävät, käydään sopimusneuvottelut ja tehdään urakka- ja hankintasopimukset.

Toteutuksen (rakentamisen) valmistelun vaiheessa arkkitehti osallistuu valittujen toteutussuunnitelmien sopivuuden tarkastamiseen ja käy tarvittaessa neuvotteluja toteuttajien kanssa toteutuksen vaikutuksesta suunnitelmiin ja suunnitelmien vaikutuksesta toteutukseen ja osallistuu arkkitehtisuunnittelun rakennusaikaisten tavoitteiden määrittämiseen.

Vaiheen tuloksena syntyy rakentamispäätös ja urakoitsijavalinnat

Tunnus	Valinta	Tehtävät	Tulos
H 1		Edellytysten toteaminen	
		Valitun urakkamuodon edellyttämät suunnitelmat laadittu ja hyväksytty	
H 2		Valmistelu	
H 3		Käynnistäminen	
		Ks. kohtien C3–C4 tehtävät	
		Käynnistetään suunnittelu toteutusmuodon mukaisesti	
		Määritellään tilaajan suunnitteluhankinnat ja niiden sovittaminen muuhun suunnitteluun	
H 4		Suoritus	
		Muutetaan suunnitteluprosessi hankintamuodon mukaiseksi	
H 4.2		Tarjouspyyntöasiakirjojen laadinta	
		Osallistutaan tarjouspyyntöasiakirjojen tavoitteiden tarkistamiseen	Muistio, suunnitelma-merkinnät
		Osallistutaan hankintarajoista sopimiseen	Muistio, suunnitelma-merkinnät
		Laaditaan toteutusmuodon mukaiset hankinta-asiakirjat	
H 4.3		Suunnitelmakatselmuksiin osallistuminen	
		Sovitetaan suunnittelukatselmuksien menettelyt	
	☐ E	Osallistutaan suunnitelmien tarkastamiseen	
	☐ E	Osallistutaan tuoteosatoimittajien ehdotusten kehittelyyn	
H 5		Suorituksen sopimuksenmukaisuuden osoittaminen	
		Hankitaan rakentamiseen tarkoitetuille suunnitelmille kirjallinen hyväksyntä	Muistiot
Tulos		Sopimussuunnitelmat	

I RAKENTAMINEN

Rakentamisessa varmistetaan sopimuksenmukainen toteutus, tavoitteet täyttävä lopputulos sekä tarvittavat käyttö- ja ylläpitovalmiudet. Rakennuksen valmistuminen todetaan vastaanotossa.

Arkkitehdin valvontatehtävät ovat pääosin erikseen sovittavia. Arkkitehdin rakennusaikaisia tehtäviä ovat suunnitelmien mukaisen toteuttamisen seuraaminen valvonnalla ja tarkastuksilla. Rakennusaikaisiin tehtäviin liittyy myös rakennustyön suorittamista varten tarvittavien täydentävien tuotantosuunnitelmien laatiminen.

Vaiheen tuloksena syntyy vastaanottopäätös ja urakan vastaanotto.

Tunnus	Valinta	Tehtävät	Tulos
I 1		Edellytysten toteaminen	
		Toteutussuunnitelmat valmiit tarvittavassa laajuudessa	
I 3		Käynnistäminen	
		Ks. kohtien C3–C4 tehtävät	
I 4		Suoritus	
		Määritetään arkkitehdin asiantuntijavalvonnan tehtävät	Muistio
		Osallistutaan rakentamisen seurantaan	Muistiot, suunnittelu-merkinnät
		Neuvotellaan tarvittaessa työtä johtavien, työmaavalvojan ja hankkijoiden kanssa.	
		Tarkastetaan silmämääräisesti työn tulos suunnitelmien mukaisen lopputuloksen varmistamiseksi	
		Osallistutaan mallikatselmuksiin	Muistiot, päätökset, suunnittelumerkinnät
		Varmistetaan suunnitelmaratkaisujen turvallisuus arkkitehtisuunnitelmien osalta	Muistio, suunnitelma-merkinnät
		Täydennetään rakentamisen aikana suunnitelmia	Täydennetyt arkkitehti-suunnitelmat
		Merkitään hankintarajat suunnitelmiin	
		Osallistutaan sovittuihin tilaisuuksiin ja palaverihin	
		Laaditaan toteumapiirustukset	Toteumapiirustukset
	☐ E	Laaditaan tietomallintamiseen liittyvä toteumamalli	Toteumamalli
I 5		Suorituksen sopimuksenmukaisuuden osoittaminen	
		Hankitaan toteumapiirustuksille kirjallinen hyväksyntä	Muistio
Tulos		Toteumapiirustukset ja toteumamalli	
I 6		Erikseen tilattavat tehtävät	
	☐ E	Rakennustyön aikainen valvonta	
	☐ E	Tehdään uusista hankintasopimuksista johtuneet suunnitelmat	
	☐ E	Valmistellaan muutosten edellyttämä suunnittelutarve	
	☐ E	Tehdään käyttäjämuutoksista aiheutuva sovittu lisäsuunnittelu	
	☐ E	Tehdään sovitut muutossuunnitelmat ja vaihtoehtoiset suunnitelmat	
	☐ E	Suunnitellaan rakentamisen aikaiset tilapäisjärjestelyt	

J KÄYTTÖÖNOTTO

Käyttöönnotossa varmistetaan järjestelmien toiminta ja annetaan käytön opastus.

Vaiheen tuloksena rakennus otetaan käyttöön.

Tunnus	Valinta	Tehtävät	Tulos
J 1		Edellytysten toteaminen	
J 2		Valmistelu	
J 3		Käynnistäminen	
J 4		Suoritus	
		Määritetään vastaanoton tehtävät	Muistio
		Tarkistetaan lähtötiedot	Muistio
		Laaditaan arkkitehdin osuus käyttö- ja huolto-ohjeeseen	Arkkitehdin osuus huolto-kirjasta
		Osallistutaan vastaanottoon liittyviin tehtäviin	Muistio
		Osallistutaan suunnittelutehtävän päättymiseen liittyviin tehtäviin	Muistio
		Osoitetaan valmiin rakennuksen tavoitteenmukaisuus	Kirjaus tarkastusasia-kirjassa
	☐ E	Tarkistetaan käyttösuunnitelma	
	☐ E	Tarkistetaan ylläpitosuunnitelma	
	☐ E	Opastetaan ylläpitoon ja käyttöön liittyvissä tehtävissä	
	☐ E	Huolehditaan suunnitelmien arkistoinnista käyttäjälle	
J 5		Suorituksen sopimuksenmukaisuuden osoittaminen	
		Hankitaan kirjallinen hyväksyntä arkkitehdin osuuteen käyttö- ja huolto-ohjeesta	Muistio
Tulos		Luovutettu rakennus	
J 6		Erikseen tilattavat tehtävät	
	☐ E	Laaditaan myynti- ja esittelyaineisto	
	☐ E	Kerätään ja luovutetaan pinta-ala- ja määrätiedot tilaajan erityistarpeisiin	
	☐ E	Esitellään kohde	

K TAKUUAIKA

Takuuajana seurataan rakennuksen toimivuutta, tehdään takuuajan säädöt, pidetään tarvittavat tarkastukset ja korjataan mahdolliset puut-

Tunnus	Valinta	Tehtävät	Tulos
K 1		Edellytysten toteaminen	
K 2		Valmistelu	
K 3		Käynnistäminen	
K 4		Suoritus	
		Osallistutaan takuutarkastuksiin	Muistio
		Osallistutaan takuuajan jälkeisiin tehtäviin	Muistio
		Osallistutaan sovitulla tavalla käyttäjäpalautteen hankintaan	Muistio
K 5		Suorituksen sopimuksenmukaisuuden toteaminen	

L MUUT ARKKITEHDIN TEHTÄVÄT

Tunnus	Valinta	Tehtävät	Tulos
	☐ E	Strateginen työympäristösuunnittelu (vrt. tarveselvitys ja hankesuunnitteluvaihe)	
	☐ E	Tehdään analyysi hankkeesta. Tarpeiden hahmottaminen ja täydentäminen	
	☐ E	Hahmotetaan tilaajan tavoitteiden kokonaisnäkökulma tilaratkaisujen avulla	
	☐ E	Sovitetaan toiminnot kokonaisuuteen huomioiden mm. henkilöstö, tilaratkaisut, asiakkaat ja kustannukset	
	☐ E	Huomioidaan ja kartoitetaan alueellinen kehitys, kaupunkirakenne sekä rakennuksen ja detaljitason mittakaavat	
	☐ E	Järjestellään toiminnalliset prosessit rakennukseksi ja esitetään vaihtoehtoiset ratkaisumallit	
	☐ E	Osallistutaan suunnittelukilpailun organisointi-, sihteeri- ja tuomariatehtäviin	
	☐ E	Myynti-, visualisointi- ja esittelyaineiston valmistaminen	
	☐ E	Kohteen esittely	
	☐ E	Rakennuttajapalvelu	
	☐ K/E	Kiinteistön tai rakennuksen rakennushistoriallisen selvityksen laatiminen	
	☐ K/E	Kuntoarvio	
	☐ K/E	Kuntotutkimukset	

*Hankkeen johtamisen ja rakennuttamisen sekä eri suunnittelualojen tehtävä-
luettelot ovat yhteistyössä laatineet:
Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL ry
Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry
Neuvottelevat Sähkösuunnittelijat NSS ry
Rakennusteollisuus RT ry
Rakennuttajatoimistojen Liitto RTL ry
Sisustusarkkitehdit SIO ry
Suomen Valoteknillinen Seura
Suunnittelu- ja konsulttitoimistojen Liitto SKOL ry
Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry*